

तस्मात्कुरु विशालाक्षि मय्यनुक्रोशमङ्गने । भक्तं मार्मसितापाङ्गि न परित्यक्तुमर्हसि ।
 त्वं हि मां प्रीतियोगेन त्रातुमर्हसि भाविनि । तद्दर्शनकृतस्नेहं मनश्चलति मे भृशं ।
 न त्वां दृष्ट्वा पुनरन्यां द्रष्टुं कल्याणि रोचते । प्रसीद वशगोऽहं ते भक्तं मां भज भाविनि ।
 दृष्ट्वैव त्वां वरारोहे मन्मथो भृशमङ्गने । अन्तर्गतं विशालाक्षि विध्यतिस्म पतलिभिः ।
 मन्मथाग्निसमुद्भूतं दाहं कमललोचने । प्रीतिसंयोगयुक्ताभिरङ्गिः प्रह्लादयस्व मे । ६५७५
 पुष्पायुधं दुराधर्षं प्रचण्डशरकार्मुकं । तद्दर्शनसमुद्भूतं विध्यन्तं दुःसहैः शरैः ।
 उपशामय कल्याणि आत्मदानेन भाविनि । गान्धर्व्येण विवाहेन मामुपैहि वराङ्गने ।
 विवाहानां हि रम्भोरु गान्धर्व्यः श्रेष्ठ उच्यते । तपत्युवाच । नाहमीशात्मनो राजन् कन्या पितृमती ह्यहं । मयि चेदस्ति
 ते प्रीतिर्याचस्व पितरं मम । यथाहि ते मयाप्राणाः संगृहीता नरेश्वर । दर्शनादेव भूयस्त्वं तथा प्राणान्ममाहरः ।
 न चाहमीशा देहस्य तस्मान्नृपतिसत्तम । समीपं नोपगच्छामि न स्वतन्त्रा हि योषितः ।
 का हि सर्वेषु लोकेषु विश्रुताभिजनं नृपं । कन्या नाभिलषेन्नाथं भर्तारं भक्तवत्सलं । ६५८०
 तस्मादेव गते काले याचस्व पितरं मम । आदित्यं प्रणिपातेन तपसा नियमेन च ।
 स चेत्कामयते दातुं तव मामरिसूदन । भविष्याम्यद्य ते राजन्सततं वशवर्त्तिनी ।
 अहं हि तपती नाम सावित्र्यवरजा सुता । । अस्य लोकप्रदोपस्य सवितुः चक्षिर्यधम ।
 इत्यादिपर्वणि चैत्ररथपर्वणि तपत्युपाख्याने द्विसप्तत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १७२ ॥
 ॥ गन्धर्व्य उवाच ॥ एवमुक्त्वा ततस्तूर्णं जगामोर्द्ध्वमनिन्दिता । स तु राजा पुनर्भूमौ तत्रैव निपपातह ।
 अन्वेषमाणः सबलस्तं राजानं नृपोत्तमं । अमात्यः सानुयात्रस्य तं ददर्श महावने । ६५८५
 चितौ निपतितं काले सक्रध्वजमिवोच्छ्रितं । तं हि दृष्ट्वा महेश्वासं निरस्तं पतितं भुवि ।
 बभूव सोऽस्य सचिवः संप्रदीप्त इवाग्निना । त्वरया चोपसङ्गम्य स्नेहादागतसम्भ्रमः ।
 तं समुत्थापयामास नृपतिं काममोहितं । भूतलाद्भूमिपालेशं पितेव पतितं सुतं ।
 प्रज्ञया वयसा चैव वृद्धः कीर्त्या नयने च । अमात्यस्तं समुत्थाप्य बभूव विगतज्वरः ।
 उवाच चैनं कल्याण्या वाचा मधुरयोत्थितं । माभैर्मनुजशार्दूल भद्रमस्तु तवानघ । ६५९०
 क्षुत्पिपासापरिश्रान्तं तर्कयामास वै नृपं । पतितं पातनं संख्ये शात्रवाणां महीतले ।
 वारिणा च सुशीतेन शिरस्तस्याऽभ्येषेचयत् । अस्फुटत् मुकुटं राज्ञः पुण्डरीकसुगन्धिना ।
 ततः प्रत्यागतप्राणस्तद्वलं बलवान्नृपः । सर्वं विसर्जयामास तमेकं सचिवं विना ।
 ततस्तस्याज्ञया राज्ञो विप्रतस्त्रे महद्वलं । स तु राजा गिरिप्रस्थे तस्मिन्पुनरुपाविशत् ।
 ततस्तस्मिन्गिरिवरे शुचिर्भूत्वा कृताञ्जलिः । आरिराधयिषुः सूर्यं तस्यावूर्द्धमुखः चितौ । ६५९५
 जगाम मनसा चैव वशिष्ठमृषिसत्तमं । पुरोहितमभिचरन् तदा सम्बरणो नृपः ।
 नक्तन्दिनमथैकत्र स्थिते तस्मिन् जनाधिप । अथाजगाम विप्रर्षिस्तदा द्वादशमेऽहनि ।
 स विदित्वैव नृपतिं तपत्या हतमानसं । दिव्येन विधिना ज्ञात्वा भावितात्मा महानृषिः ।